

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 187g/2018

privind excepția de neconstituționalitate
a unor dispoziții din articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional
(*publicitatea sexistă*)

CHIȘINĂU

10 decembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 3 decembrie 2018,
Înregistrată pe aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 10 decembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității [...] sexiste” din articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional, ridicată de către dl avocat Valeriu Bîrcă, în dosarul nr. 4-1794/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, pe 3 decembrie 2018, de către dna judecător Djeta Chistol de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 11 octombrie 2017, un agent constator din cadrul Consiliului Concurenței a emis în privința S.R.L. „Iclean Out” un proces-verbal de constatare a contravenției prevăzute de articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional [*prezentarea, producerea ori difuzarea publicității neoneste, neautentice, amorale, sexiste sau a oricărei alte publicități ce contravine legii de către agenții de publicitate*].

4. Cauza contravențională a fost trimisă spre judecare conform competenței Judecătoriei Chișinău.

5. Pe 26 octombrie 2018, în cadrul ședinței instanței de judecată, dl avocat Valeriu Bîrcă a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității [...] sexiste” din articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional.

6. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din aceeași dată, s-a dispus trimiterea unei sesizări la Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional sunt următoarele:

Articolul 364 Încălcarea legislației cu privire la publicitate

„[...]”

(6) Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității neoneste, neautentice, amorale, sexiste sau a oricărei alte publicități ce contravine legii de către agenții de publicitate

se sancționează cu amendă de la 18 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate sunt următoarele:

Articolul 1 Noțiuni de bază

„În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

publicitate (reclamă) – informație publică despre persoane, mărfuri (lucrări, servicii), idei sau inițiative (informație publicitară, material publicitar) menită să suscite și să susțină interesul public față de acestea, să contribuie la comercializarea lor și să ridice prestigiul producătorului;

[...]”

Articolul 11¹ Publicitatea sexistă

„(1) Se consideră sexistă publicitatea care:

a) prezintă femeia sau bărbatul drept obiect sexual, în situații umilitoare sau degradante, violente și care ofensează demnitatea umană;

b) promovează stereotipuri sexiste în scop discriminatoriu, cu menținerea percepției tradiționale asupra femeii drept o ființă slabă, vulnerabilă și dependentă, având o poziție socială inferioară.

(2) Publicitatea sexistă este interzisă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat faptul că textul „Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității [...] sexiste” din articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional este imprevizibil. Potrivit acestuia, nu este clar ce semnifică publicitatea sexistă.

11. În opinia sa, prevederile contestate contravin articolelor 22 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Valeriu Bîrcă, în dosarul nr. 4-1794/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Cu privire la obiectul excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, deși s-a solicitat controlul constituționalității textului „Prezentarea, producerea ori difuzarea publicității [...] sexiste” din articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional, autorul sesizării a criticat doar sintagma „publicitate sexistă”. Din acest motiv, Curtea se va pronunța doar cu privire la pretinsa neconstituționalitate a sintagmei menționate.

16. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, sintagma „publicitate sexistă” nu îndeplinește standardul de calitate a legii, pentru că este imprevizibilă.

17. Curtea reține că legea trebuie să fie suficient de previzibilă pentru a-i permite persoanei – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită acțiune (a se vedea *Sekmadienis LTD. v. Lituania*, 30 ianuarie 2018, § 64).

18. Deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Formularea legilor nu poate prezenta o precizie

absolută. Sub acest aspect, Curtea Europeană a recunoscut în mod constant faptul că multe legi sunt redactate în termeni generali, iar interpretarea și aplicarea lor fac obiectul practicii judiciare. Multe legi utilizează, prin natura lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică (a se vedea *Sekmadienis LTD. v. Lituania*, citat mai sus, § 64).

19. În prezenta cauză, Curtea observă că legea contravențională stabilește răspunderea pentru prezentarea, producerea ori difuzarea publicității sexiste. În schimb, Codul contravențional nu definește ce semnifică publicitatea sexistă.

20. Totuși, articolul 11¹ alin. (1) din Legea nr. 1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate prevede că se consideră sexistă publicitatea care: a) prezintă femeia sau bărbatul drept obiect sexual, în situații umilitoare sau degradante, violente și care ofensează demnitatea umană; b) promovează stereotipuri sexiste în scop discriminatoriu, cu menținerea percepției tradiționale asupra femeii drept o ființă slabă, vulnerabilă și dependentă, având o poziție socială inferioară. Acest articol a completat Legea nr. 1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 71 din 14 aprilie 2016.

21. Curtea observă că definiția legislativă a noțiunii de „publicitate sexistă” a fost formulată avându-se în vedere Rezoluția Parlamentului European din 3 septembrie 2008 privind impactul marketingului și al publicității asupra egalității dintre femei și bărbați, precum și Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr. 1751 din 25 iunie 2010 privind combaterea stereotipurilor sexiste din mass-media (a se vedea Nota informativă la Legea nr. 71 din 14 aprilie 2016).

22. Așadar, Curtea constată că există repere obiective care ajută interpretul să prevadă sensul exact al textului contestat. Ține de competența instanțelor de judecată să interpreteze și să clarifice semnificația noțiunii de „publicitate sexistă”.

23. Prin urmare, Curtea consideră că este nefondată critica autorului sesizării privind calitatea legii.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „publicității [...] sexiste” din articolul 364 alin. (6) din Codul contravențional, ridicată de către dl avocat Valeriu Bîrcă, în dosarul nr. 4-1794/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 10 decembrie 2018

DCC nr. 155

Dosarul nr. 187g/2018